

УДК 347.965

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.3.29>

ОСОБЛИВОСТІ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ АДВОКАТА У СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ В РІЗНИХ ВИДАХ СУДОЧИНСТВА

Майстро Д.М.,

адвокат,

старший викладач кафедри конституційного,

адміністративного та трудового права

Національного університету «Запорізька політехніка»,

керівник навчально-наукової лабораторії адвокатської діяльності

Національного університету «Запорізька політехніка»

ORCID: 0009-0005-9632-3692

Майстро Д.М. Особливості підтвердження повноважень адвоката у судовому процесі в різних видах судочинства.

У статті проаналізовано особливості підтвердження повноважень адвоката у судовому процесі в різних видах судових проваджень: в господарському, цивільному, адміністративному судочинстві, кримінальному провадженні, розгляді справ про адміністративні правопорушення, а також як уповноваженого за дорученням у конституційному судочинстві. Автор констатує, що Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачається, що: 1) адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги; 2) встановлюється вичерпний перелік документів, що посвідчують повноваження адвоката на надання правничої допомоги (договір про надання правничої допомоги; довіреність; ордер; доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги. Разом із цим в статті звертається увага, що існують спеціальні положення поточного законодавства, якими встановлені вимоги щодо підтвердження повноважень адвокатів в залежності від видів судочинства. Автор привертає увагу до ускладнення питання встановлення переліку документів для посвідчення повноважень адвоката на надання правничої допомоги внесеними у 2023 році змінами до відповідних положень процесуальних кодексів.

Зазначено, що через наявну законодавчу прогалину виникають проблеми щодо питання підтвердження повноважень адвоката у цивільному процесі. Шляхом проведення аналізу наявної судової практики констатовано, що відсутність у частині четвертій статті 62 ЦПК України вказівки на договір про надання правничої допомоги не виключає права адвоката підтвердити такі повноваження безпосередньо договором про надання правничої допомоги, який є основним документом, що посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги.

Констатовано факт того, що відповідно до Постанови Касаційного господарського суду Верховного Суду від 17.11.2025 року у справі № 910/9198/25 відсутність у частині четвертій статті 60 Господарського процесуального кодексу України вказівки на договір про надання правничої допомоги не виключає права адвоката підтвердити такі повноваження безпосередньо договором про надання правничої допомоги, який згідно з частиною першою і змістом частини третьої статті 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у системному зв'язку одночасно і є тим документом, що посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги.

Наголошено на тому, що неузгодженість правових норм, якими регулюється підтвердження повноважень адвоката в різних видах судочинства, призводить до суттєвих проблем та, подекуди, вирішення відповідного спору у судовому порядку. Запропоновано уніфікувати перелік документів, які підтверджують повноваження адвоката в різних видах судочинства і, відповідно, законодавчо встановити, що документами, які підтверджують повноваження адвоката в будь-якому виді судочинства є ордер і договір про надання правничої допомоги.

Ключові слова: адвокат, договір про надання правничої допомоги, ордер, повноваження адвоката, підтвердження повноважень, судовий процес.

Maistro D.M. Peculiarities of confirmation of the powers of a lawyer in a trial in various types of legal proceedings.

The article analyzes the features of confirming the powers of a lawyer in a trial in various types of legal proceedings: in economic, civil, administrative proceedings, criminal proceedings, consideration of cases of administrative offenses, as well as as an authorized representative in constitutional proceedings. The author states that the Law of Ukraine «On the Bar and Advocacy» provides that: 1)

advocacy is carried out on the basis of a contract for the provision of legal assistance; 2) an exhaustive list of documents certifying the authority of a lawyer to provide legal assistance is established (legal assistance agreement; power of attorney; warrant; order of a body (institution) authorized by law to provide free legal assistance. At the same time, the article draws attention to the fact that there are special provisions of the current legislation that establish requirements for confirming the authority of lawyers depending on the types of legal proceedings. The author draws attention to the complication of the issue of establishing a list of documents for certifying the authority of a lawyer to provide legal assistance by the amendments made in 2023 to the relevant provisions of the procedural codes.

It is noted that due to the existing legislative gap, problems arise regarding the issue of confirming the authority of a lawyer in civil proceedings. By analyzing the existing case law, it was established that the absence of an indication of a legal assistance agreement in Part Four of Article 62 of the CPC of Ukraine does not exclude the right of a lawyer to confirm such authority directly by a legal assistance agreement, which is the main document certifying the attorney's authority to provide legal assistance. It is established that, in accordance with the Resolution of the Cassation Economic Court of the Supreme Court of 17.11.2025 in case No. 910/9198/25, the absence in part four of Article 60 of the Economic Procedural Code of Ukraine of an indication of a legal assistance agreement does not exclude the right of an attorney to confirm such authority directly by a legal assistance agreement, which, in accordance with part one and the content of part three of Article 26 of the Law of Ukraine «On Advocacy and Advocacy», in a systemic connection is simultaneously the document certifying the attorney's authority to provide legal assistance.

It is emphasized that the inconsistency of legal norms regulating the confirmation of an attorney's authority in various types of legal proceedings leads to significant problems and, in some cases, the resolution of the relevant dispute in court. It is proposed to unify the list of documents confirming the authority of a lawyer in various types of legal proceedings and, accordingly, to establish by law that the documents confirming the authority of a lawyer in any type of legal proceedings are a warrant and a contract for the provision of legal assistance.

Key words: lawyer, contract for the provision of legal assistance, warrant, powers of attorney, confirmation of powers, legal proceedings.

Постановка проблеми. Відповідно до ст. 131-2 Конституції України «Для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура. Незалежність адвокатури гарантується. Засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначаються законом. Виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення» [1]. Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачається, що адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги. Окрім цього встановлюється вичерпний перелік документів, що посвідчують повноваження адвоката на надання правничої допомоги (договір про надання правничої допомоги; довіреність; ордер; доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги. Разом із цим необхідно враховувати спеціальні положення законодавства, якими встановлені вимоги щодо підтвердження повноважень адвокатів в залежності від видів судочинства. Внесені у 2023 році зміни до відповідних положень процесуальних кодексів не лише не вирішили дану проблему, а, як засвідчує практика, ускладнили її, що, значною мірою, актуалізує дане дослідження.

Метою статті є проаналізувати чинне законодавство України на предмет визначення переліку документів, які підтверджують повноваження адвокатів у судових процесах в різних видах судочинства.

Стан опрацювання проблематики. Обраній тематиці приділяли увагу такі науковці як О.В. Гаран, Р.О. Ємельянов, Н.М. Зільник, В.М. Карпенко, В.Ю. Мамницький, В.І. Теремецький, О. Яновська та інші. Разом із цим, необхідно зауважити на наявності нової судової практики, що актуалізує наше дослідження.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 3 Конституції України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Згідно із положеннями статті 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [1]. Цілком поділяємо позицію Я.О. Тицької та Ю.Ю. Шкодовської згідно якої «Право на судовий захист слід розглядати як відносно невідчужуване право, що виникає на підставі норм закону і реалізується з метою захисту порушених або оспорюваних прав, свобод, інтересів людини відповідно до виробленого механізму процесуального законодавства [2, с. 350–351].

Як нами вже зазначалося вище, для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура, конституційні засади діяльності якої визначено відповідно до положень ст. 131-2 Конституції України. В.Ю. Мамницький слушно звертає увагу на те, що «саме з набуття чинності цієї редакції Основного Закону України 30 вересня 2016 року адвокатура набула конституційно-правовий статус, її функції були закріплені на конституційному рівні». Саме внесення змін до Конституції України в 2016 році, на думку науковця, можна назвати першим етапом закріплення концентрації повноважень щодо здійснення видів адвокатської діяльності» [3, с. 131].

Як слушно стверджують розробники видання «Адвокат у цивільному процесі», важливою складовою в алгоритмі забезпечення особою своїх прав та свобод є гарантія отримання юридичної допомоги, оскільки зіткнувшись з певними проблемами, які пов'язані з необхідністю застосування законодавчо унормованих процедур (зокрема оскарження певних обставин/дій/рішень у судовому порядку) за відсутності спеціальних юридичних знань та навичок, особа, однозначно, потребує професійної допомоги правника для захисту своїх інтересів [4, с. 4].

Разом із цим, повноваження адвоката мають бути належним чином підтвержені. Відповідно до положень ст. 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги. Документами, що посвідчують повноваження адвоката на надання правничої допомоги, можуть бути:

- 1) договір про надання правничої допомоги;
- 2) довіреність;
- 3) ордер;

4) доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги.

Але, зосереджуємо увагу на ч. 3 цієї ж статті згідно якої «Повноваження адвоката як захисника або представника в господарському, цивільному, адміністративному судочинстві, кримінальному провадженні, розгляді справ про адміністративні правопорушення, а також як уповноваженого за дорученням у конституційному судочинстві підтверджуються в порядку, встановленому законом» [5]. Отже, в даному випадку йдеться про положення спеціальних нормативно-правових актів в залежності від виду судочинства. Зокрема, відповідно до ст. 50 Кримінального процесуального кодексу України повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні підтверджуються:

- 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю;

2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги [6].

Досліджуючи права свідка на професійну допомогу у кримінальному провадженні В.М. Карпенко слушно підмітив, що «практика реалізації положень ст. 50 КПК України засвідчила неоднаковий підхід до її тлумачення, зокрема, щодо визначення необхідних документів, які слід надавати для вступу у провадження. Адже в одних судах для вступу адвокатів у провадження достатньо було лише ордеру, в інших – суддям потрібно надавати як ордер, так і договір із адвокатом. Це обумовлено тим, що п. 2 ч. 1 ст. 50 КПК України перераховує «ордер, договір», використовуючи між ними кому як розділовий знак, що не обумовлює можливості вибору одного з цих документів» [7, с. 96]. Дослідивши наявну судову практику науковець дійшов висновку, що для надання професійної правничої допомоги свідку у кримінальному провадженні адвокат може подати слідчому, дізнавачу, прокурору чи судді ордер, не доповнюючи його копією договору про правничу допомогу [7, с. 96–97].

Подібної позиції притримується і Р. О. Ємельянов, який у своєму дослідженні «Адвокат – представник потерпілого у кримінальному процесі» зауважує на тому, що «Науковцями та практиками справедливо вказується про недосконалість правової регламентації порядку підтвердження повноважень адвоката у кримінальному процесі. Проблема полягає у неузгодженості положень КПК України та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [8, с. 57].

З метою вирішення цієї проблеми Р. О. Ємельянов пропонує викласти п. 2 ч. 1 ст. 50 КПК України у такій редакції: «2) ордером або договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги» [8, с. 59–60].

Відповідно до ч. 4 ст. 62 Цивільного процесуального Кодексу України повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів:

- 1) довіреністю;

2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;

3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» [9].

Одразу впадає в око відмінність в порівнянні із КПК України, адже відсутнє посилання на договір про надання правничої допомоги. Через наявну прогалину виникають проблеми щодо питання підтвердження повноважень адвоката у цивільному процесі. Так, Колегія суддів Другої судової

палати вирішила за необхідне відступити від висновків щодо застосування ч. 4 ст. 62 ЦПК, ст. 26 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» щодо порядку підтвердження повноважень адвокатів в цивільному судочинстві та документів, що підтверджують такі повноваження, в ухвалах Верховного Суду від 1 липня 2024 року у справі № 761/10665/23 та від 18 липня 2024 року у справі № 761/16836/23, та зробити, серед іншого, висновок про те, що: «Ордер видається адвокатом (АБ, АО) у письмовій (електронній) формі та повинен містити підпис адвоката. Тобто, ордер по суті є заявою самого адвоката про наявність у нього повноважень на представництво інтересів іншої особи на підставі укладеного з нею договору про надання правничої допомоги. За умови надання адвокатом одного з документів, що підтверджують його повноваження як представника учасника справи, виданих відповідно до Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність», визначальним для суду є лише те, що правничу допомогу надається саме адвокатом, а відповідний статус, в першу чергу, підтверджується свідоцтвом про право на заняття адвокатською діяльністю. Зазначене може бути підтверджено також посвідченням адвоката України, відомостями з ЄРАУ» [10]. Окрім цього доволі слушно зауважено, що адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги. В цивільному судочинстві повноваження адвоката як представника можуть підтверджуватися довіреністю або ордером, які видаються на підставі договору відповідно до Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність». Проте відсутність у частині четвертій статті 62 ЦПК України вказівки на договір про надання правничої допомоги зовсім не виключає права адвоката підтвердити такі повноваження безпосередньо договором про надання правничої допомоги, який згідно з частиною першою статті 26 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» одночасно є і основним документом, що посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги [10].

Згідно ст. 59 Кодексу адміністративного судочинства України повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів:

- 1) довіреністю;
- 2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;
- 3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» [11].

Цілком поділяємо позицію виславлену О.В. Гаран за словами якої «на ефективність реалізації процесуальної форми діяльності адвокатів в адміністративному провадженні впливають існуючі не вирішені проблемні моменти, наприклад, в контексті представництва. Так, наприклад, у сфері представництва інтересів сторін у суді належність та допустимість документів для підтвердження повноважень представника стає частою проблемою, яка підтверджується практикою. Вимоги до документів можуть варіювати в залежності від категорії справи та правил певного юридичного процесу. Часом сторони зіштовхуються з вимогою подання оригіналів довідок або нотаріально завірених копій, що може ускладнити процес представництва та ускладнити судовий процес» [12, с. 20].

Згідно із ч. 4 ст. 60 Господарського процесуального Кодексу України Повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів:

- 1) довіреністю;
- 2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;
- 3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» [13].

Поділяємо позицію Н. М. Зільника, який слушно стверджує, що в господарському процесі повноваження представника можуть підтверджуватись довіреністю, але це не скасовує обов'язок адвоката щодо укладання договору з клієнтом [14, с.181].

Констатуємо факт того, що відповідно до Постанови Касаційного господарського суду Верховного Суду від 17.11.2025 року у справі № 910/9198/25 «відсутність у частині четвертій статті 60 Господарського процесуального кодексу України вказівки на договір про надання правничої допомоги не виключає права адвоката підтвердити такі повноваження безпосередньо договором про надання правничої допомоги, який згідно з частиною першою і змістом частини третьої статті 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у системному зв'язку одночасно і є тим документом, що посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги. За відсутності у суду відомостей про те, що свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю визнане у передбаченому законом порядку недійсним або є скасованим, припинення (зупинення) права на заняття адвокатською діяльністю, у суду немає підстав ставити під сумнів статус представника учасника справи як адвоката» [15].

Досліджуючи статус адвоката в конституційному судочинстві, О.В. Константиї звертає увагу, що на відміну від законодавчого регулювання процесу судочинства в судах із системи судоустрою, ані Закон України «Про Конституційний Суд України від 13 липня 2017 року, ані Регламент Консти-

туційного Суду України від 22 лютого 2018 року, не містять норм про здійснення представництва інтересів інших осіб в провадженні в Конституційному Суді України адвокатами [16, с. 78]. Але аналізуючи чинне законодавство дослідник дійшов висновку, що повноваження адвоката в Конституційному Суді України, як і в судах із системи судоустрою, можуть посвідчуватися довіреністю, ордером, дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором на надання правничої допомоги на підставі положень статті 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [16, с. 82].

Неузгодженість правових норм, якими регулюється підтвердження повноважень адвоката в різних видах судочинства та відсутність уніфікованого підходу до цього питання призводить до суттєвих проблем та, подекуди, вирішення відповідного спору у судовому порядку. Цілком поділяємо один із висновків до якого прийшла у своїй праці О.Г. Яновська згідно якого: «Підтвердження повноважень адвоката як представника чи захисника у судовому процесі є важливим етапом реалізації ним своїх професійних прав та обов'язків» [17]. Поділяючи позиції правників, вважаємо, що вирішення подібної проблеми можливе шляхом внесення законодавчих змін, якими представництво адвокатом клієнта має здійснюватися шляхом надання ордеру та договору про надання правничої допомоги.

Висновки. Ознайомлення зі змістом чинного законодавства та його аналіз дає підстави констатувати, що в Україні для підтвердження повноважень адвокатів у судових процесах в залежності від того чи іншого виду судочинства існують свої особливості. В більшості випадків це ускладнює процеси надання правничої допомоги та ускладнює організацію роботи самих адвокатів. На підставі цього ми можемо стверджувати, що відсутність уніфікованого підходу до цього питання шкодить процесам взаємодії між учасниками судового процесу та вимагає приділення уваги науковців та законодавців до вирішення таких проблемних питань:

- 1) в чинному законодавстві відсутній єдиний перелік документів, що підтверджує повноваження адвоката у судових процесах в залежності від видів судочинства;
- 2) на сьогоднішній день наявна значна судова практика щодо підтвердження повноважень адвокатів, яка систематично змінюється;
- 3) існує нагальна необхідність у внесенні змін до законодавства в частині чіткої конкретизації документів, які підтверджують повноваження адвоката. Для вирішення цього питання зокрема, на наш погляд, слід законодавчо встановити, що документами, які підтверджують повноваження адвоката в будь-якому виді судочинства є ордер і договір про надання правничої допомоги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Тицька Я.О., Шкодовська Ю.Ю. Право на судовий захист в системі прав людини: науково-теоретичний аспект у сучасному контексті. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 9. С. 348–351. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-9/86>.
3. Мамницький В.Ю. «Адвокатська монополія» чи концентрація повноважень? Теоретико-практичні аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 131–137. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-6/28>.
4. Адвокат у цивільному процесі: процесуальний статус адвоката; підтвердження повноважень адвоката; участь адвоката у досудовому провадженні; участь адвоката у судовому провадженні; особливості діяльності адвоката під час дії воєнного стану / Під заг. ред. Теремецького В.І. Київ. ВД «Професіонал», 2024. 448.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. Відомості Верховної Ради. 2013. № 27. Ст. 282.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
7. Карпенко В.М. Право свідка на професійну правничу допомогу у кримінальному провадженні: дис... доктора філософії: 081 / Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2022. 263 с. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8a7880e7-d70e-498e-8026-faea06ca934b/content>.
8. Ємельянов Р.О. Адвокат-представник потерпілого у кримінальному процесі: дис... доктора філософії: 081 / Донецький державний університет внутрішніх справ. Кропивницький, 2023. 233 с. URL: https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/05/yemelyanov-r._dys_1.pdf.
9. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40–41, 42. Ст. 492.

10. Питання щодо порядку підтвердження повноважень адвоката, про якого відсутні дані в ЄРАУ, передано на розгляд Об'єднаної палати КЦС: вебсайт. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/317710-vopros-o-poryadke-podtverzhdeniya-polnomochiy-advokata-o-kotorom-otsutstvuyut-dannye-v-erau-peredan-na-rassmotrenie-obedinennoy-palaty-kgs> (дата звернення: 27.11.2025).
11. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35–36, № 37. Ст. 446.
12. Гаран О. В. Проблематика розуміння процесуальної форми участі адвоката в адміністративному провадженні. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Правознавство*. Том 26. № 1. 2024. С. 18–23. DOI: [https://doi.org/10.32782/2304-1587/2024-26-1\(38\)-3](https://doi.org/10.32782/2304-1587/2024-26-1(38)-3).
13. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 січня 1991 р. № 1798-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6. Ст. 56.
14. Зільник Н. М. Адвокат як представник у господарському судочинстві. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 10. 2023. С. 179–182. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/42>.
15. Юридичний інтернет ресурс «Протокол»: вебсайт. URL: https://protocol.ua/ru/postanova_kgs_vp_vid_17_11_2025_roku_u_spravi_910_9198_25/ (дата звернення: 27.11.2025).
16. Константий О.В. Щодо участі адвоката в конституційному судочинстві. *DICTUM FACTUM*. № 2(14). 2023. С. 77-84. URL: <https://df.duit.in.ua/index.php/dictum/article/view/284>.
17. Яновська О. Підтвердження повноважень адвоката: презумпція добросовісності. *Право України*. № 12. 2019. С. 204–220. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001087895>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 5.12. 2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 26.01.2026
Дата публікації: 2.02.2026

© Майстро Д.М., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0